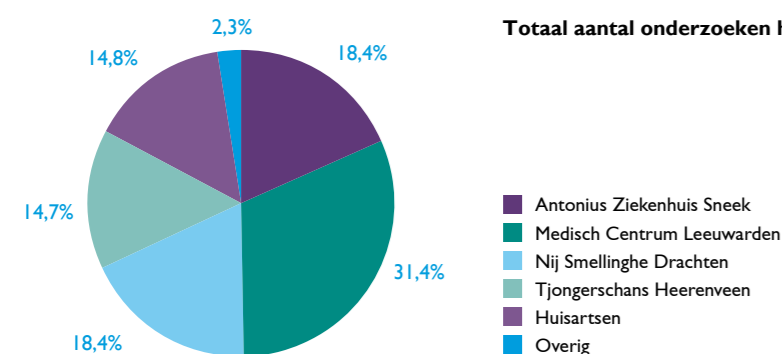

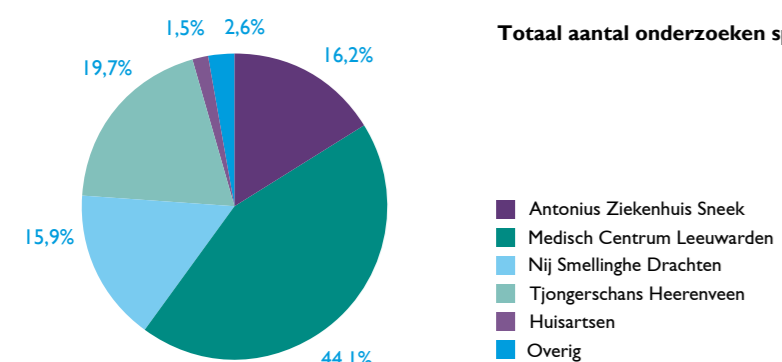
ONDERZOEK AANTALLEN

Overzicht van het aantal inzendingen voor histologisch onderzoek verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

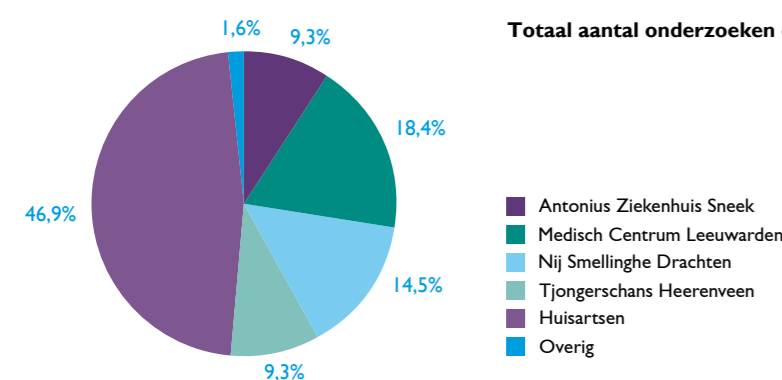
Ten opzichte van 2016 is het aantal histologie inzendingen met 1,5% afgenomen.

Overzicht van het aantal inzendingen voor speciële cytologie verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

Ten opzichte van 2016 is het aantal cytologie inzendingen met 4,2% toegenomen.

Overzicht van het aantal inzendingen voor cervixcytologie op medische indicatie verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

Ten opzichte van 2016 is het aantal cervixcytologie inzendingen (MI) met 5,8% afgenomen

5 ONDERZOEK AANTALLEN

OVERZICHT AANTAL MOLECULAIRE DIAGNOSTISCHE BEPALINGEN 2017

2017	Totaal
In eigen beheer	
Eber	52
FISH Her2Neu borstkanker	147
CMYC FISH-analyse	33
BCL2 FISH-analyse	11
BCL6 FISH-analyse	5
Uitbesteed UMCG	
hr-HPV cervixcytologie	3.291
Mutatieanalyse longkanker	167
Mutatieanalyse colorectaalcarcinoom	84
Mutatieanalyse melanoom	30
Uitbesteed Agendia	
Mammaprint	52

In het schema staat hoeveel moleculaire diagnostische bepalingen er zijn aangevraagd in 2017.

6 MOLECULAIRE DIAGNOSTIEK

JAAR BERICHT

2017

Samen werken aan diagnostiek

Marjolein: "Multidisciplinaire overleggen (MDO's) vormen steeds meer de norm in de ziekenhuiszorg. Dit is het gevolg van de toenemende complexiteit van zorg en heeft ook te maken met de steeds verdergaande subspecialisatie van de betrokken zorgprofessionals. We zijn als pathologen betrokken bij alle oncologische MDO's in de Friese ziekenhuizen en enkele niet-oncologische MDO's, zoals de nieren reumabespreking. Enkele MDO's betreffen de patiënten van slechts één ziekenhuis, maar er zijn steeds meer regionale MDO's waarbij professionals van meerdere ziekenhuizen betrokken zijn. Tot 2015 werden de MDO's verzorgd door de pathologen die stafflid waren in het betreffende ziekenhuis. Als patholoog had je destijds een of meerdere aandachtsgebieden, maar deed iedereen in principe alle diagnostiek. De eerste stap in onze subspecialisatie was het verzorgen van de MDO's door subspecialisten. Hier zijn we in 2015 mee

gestart. Het voordeel is dat de subspecialist beter op de hoogte is van alle richtlijnen en recente ontwikkelingen in zijn vakgebied. In 2017 is de subspecialisatie afgerond. De diagnostiek wordt nog uitsluitend door de subspecialisten gedaan. Momenteel zijn er wekelijks ongeveer 10 MDO's die allen ongeveer 2 uur aan voorbereiding en besprekingskosten; ze spelen een substantiële rol in de dagelijkse werkzaamheden van de patholoog".

Marjolein Coster-Heerema,
klinisch patholoog

MULTI DISCIPLINAIR OVERLEG

Pathologie Friesland

Alles voor de diagnose

VOORWOORD

2017 is voor Pathologie Friesland een betrekkelijk goed jaar geweest. Er is op veel terreinen voortgang geboekt. Binnen de medische staf is de subspecialisatie succesvol ingevoerd. Subspecialisatie is een belangrijk item binnen de klinische Pathologie. In toenemende mate worden er kwaliteitseisen gesteld aan de diagnostiek, waarbij het werken met "aandachtsgebied-pathologen" noodzakelijk wordt. Om dit te kunnen realiseren is een breed aanbod van diagnostiek en een relatief groot aantal pathologen nodig. Naast interne subspecialisatie is het ontwikkelen van gerichte samenwerkingsverbanden met externe PA-afdelingen van belang. Daarom is er door ons in 2017 actief geparticipeerd in het pathologie netwerk Noord Nederland (PNNN). In het kader van de verdere ontwikkelingen van de subspecialisatie zal de komende jaren fors moeten worden geïnvesteerd in nieuwe

(digitale) technologie. Alleen met behulp van deze technologie zal er op termijn in een "state-of-the-art" PA-diagnostiek voor de Friese ziekenhuizen en 1^e lijn kunnen worden voorzien. Het financiële resultaat was in 2017 beperkt positief. Om de noodzakelijke investeringen in de digitale technologie te kunnen doen zullen aanvullende (tariefs-)afspraken met de aanvragers (ziekenhuizen en 1^e lijn) noodzakelijk zijn. Pathologie Friesland heeft ook in 2017 de goede relatie met de medische staven en de bestuurders van de Friese ziekenhuizen en huisartsen weten te behouden.

Tot slot willen wij alle medewerkers bedanken voor hun betrokkenheid bij en inzet voor onze organisatie.

Eric Weernink
Raad van Bestuur

Pim Gaanderse
Raad van Toezicht

V.l.n.r.: Christiaan Bakker, Roy Jurhill, Annemarie van Houten, Simone Westra, Jaap Leeman en Pietsje Keuning.

Mohs Centrum Friesland

In september 2017 is er gestart met het Mohs Centrum Friesland. Het Mohs Centrum Friesland is een samenwerkingsverband tussen de ziekenhuizen van Leeuwarden, Drachten, Sneek en Pathologie Friesland. Er is een team samengesteld vanuit deze verschillende instanties die de Mohs techniek uitvoeren.

Mohs chirurgie is een techniek die wordt gebruikt bij onvoorspelbaar groeiende tumoren in het gezicht. De operatie vindt plaats onder lokale verdoving. Het verdachte stukje huid wordt door de dermatoloog operatief verwijderd. Terwijl de patiënt wacht, maakt de analist coupes van het weefsel. Deze worden gekleurd en de dermatoloog beoordeelt de coupes

onder de microscoop. Een patholoog is standby om de coupes vanaf afstand te beoordelen. Als blijkt dat de tumor niet geheel verwijderd is, zal een aanvullende excisie worden gedaan die ook weer wordt onderzocht. Dit herhaalt zich totdat de behandelde plek vrij is van tumor.

Het Mohs team bestaat uit: Dermatologen Christiaan Bakker van ziekenhuis Nij Smellinghe in Drachten, Annemarie van Houten van MCL Leeuwarden en Jaap Leemans van Antonius ziekenhuis Sneek, zes analisten (waaronder Pietsje Keuning en Simone Westra) van Pathologie Friesland en klinisch pathologen René Boorsma, Marius van den Heuvel, Roy Jurhill en Jacqueline van der Meij.

KWALITEITSZORG

Het afgelopen jaar is binnen de organisatie veel werk verzet in het kader van de voorbereiding van de transitie van de CCKL-accreditatie naar de ISO-accreditatie. Zo is er extra aandacht besteed aan het uitvoeren van (prospectieve) risico-inventarisaties rondom diagnostische- en laboratoriumprocessen en ook op organisatieniveau is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Tevens zijn de nodige werkzaamheden uitgevoerd in het kader van het behouden van de bestaande NVVP-accreditatie, opleidings-accreditatie, de BVO Darmkanker-accreditatie en de CCKL-accreditatie.

Hierbij wordt gesignaleerd dat de werkdruk als gevolg van het gebruik van de diverse kwaliteitssystemen inmiddels erg hoog wordt. Er is hierbij helaas nog geen sprake van "vermindering van de administratieve lastendruk".

Meer informatie over onze kwaliteitsborging is opgenomen in het 'Kwaliteitsjaarverslag Pathologie Friesland 2017'. Dit verslag kunt u raadplegen op onze website www.pathologiefriesland.nl.

ALLES VOOR DE DIAGNOSE

De kern van de dienstverlening van Pathologie Friesland is:

- helpen met het stellen van de juiste diagnose;
- helpen met het opstellen van het juiste behandelplan.

En daarmee richten wij ons op het realiseren van een optimale medische behandeling van patiënten door het

ondersteunen van aanvragende huisartsen en medisch specialisten.

Onze medewerkers doen dat door het leveren van kwalitatief hoogwaardige diagnostiek en dienstverlening, en door praktisch vernieuwend, bevoegen en betrouwbaar te werk te gaan.

Thema Pathologie Friesland 2017: Samen koersen

Het motto van ons jaarplan 2017 was "Samen koersen". Alleen door goed samen te werken met onze collega's, onze klanten en financiers kunnen onze doelen behaald worden.

Samen koersen door het organiseren van symposia voor doktersassistenten. Zo is er in het voorjaar tweemaal een symposium huiddiagnostiek georganiseerd en in het najaar tweemaal een symposium over mammadiagnostiek. Een mooi begin van een verder uit te breiden en te herhalen cyclus.

Samen koersen door een vernieuwde website die gebruiksvriendelijker is door eenvoudige navigatie, die een nieuwe lay-out heeft en de inzendrichtlijnen bevat die zijn opgesteld en afgestemd met onze aanvragers.

Samen koersen door aanpassing van de lay-out van dit jaarbericht. Geen gedetailleerde informatie, maar compacter met meer

nieuwswaarde. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij u graag naar onze vernieuwde website www.pathologiefriesland.nl waarop u de meest recente versies van jaarverslagen kunt vinden.

Samen koersen door u op de hoogte te brengen van ontwikkelingen in ons vakgebied zowel op inhoudelijk als logistiek vlak door o.a. de uitgifte van de Nieuwsflits Huisartsen en informatiebrochures.

Samen koersen door klantrelatiegesprekken in de ziekenhuizen. Ofwel: Samen koersen door met elkaar te communiceren en elkaar beter te leren kennen!

De patholoog als subspecialist

Sinds juni 2017 werken we bij Pathologie Friesland binnen de diagnostiek met subspecialisatie. Dit houdt in dat de diagnostiek van de verschillende orgaansystemen uitsluitend wordt verricht door de pathologen gespecialiseerd in het desbetreffende orgaan. Subspecialisatie binnen de pathologie is een trend die landelijk is ingezet, omdat het vak te omvangrijk is geworden om deze in zijn gehele omvang goed te beheersen. In de praktijk zal

subspecialisatie leiden tot een verdieping van kennis en vergroting van diagnostische kracht op deelspecialisaties. Elke patholoog heeft enkele subspecialisaties.

Binnen onze organisatie kennen we 12 subspecialismen: dermatopathologie, GE-pathologie, hepatobiliaire –en pancreaspathologie, gynaecopathologie, hematopathologie, hoofdhalopathologie, longpathologie, mammapathologie, obductiepathologie, perinatale pathologie, uropathologie, wekedelenpathologie en cytopathologie.

Achterste rij v.l.n.r.: Robby Kibelaar, Marius van den Heuvel, René Boorsma, Jacqueline van der Meij, Marjolein Coster-Heerema, Harry Semmelink, Judith Nieken, Roy Jurhill, Astrid Klooster, Sophie Dijkhuizen
Voorste rij v.l.n.r.: Elise van der Logt, Alie Borren, Renske Postma–de Roos

